

тей організму і їх фізического взаємодія» [9, с. 27]. Между всеми этими явлениями устанавливается функциональная зависимость, которая и приводит к их физическому взаимодействию. К тому же все эти явления вырабатывают в равной степени общий, оптимальный для всех системных уровней жизни, принцип управления, который приводит систему в сбалансированное состояние.

Выводы

Феномен взаимодействия влияет также на функциональные характеристики социальных связей и существенным образом отражает особенности конструирования общественных отношений. Он формирует возможности для установления более или менее прочных связей (или контактов) и, особую роль в этом процессе играют такие приближенные значения, как «расстояние», «дистанция», «близко», «далеко». Базисом этих значений являются такие пространственно-временные условия, которые отвечают различным индивидуальным пространственным метрикам. Эти условия создаются и в социальном пространстве, однако их характеристики существенным образом отличаются от тех параметров, которые заложены природой на различных ее системных уровнях. Они могут меняться в зависимости от решений или действий людей, которые непрерывно планируют свою жизнь, устанавливая новые правила как в повседневной жизни, так и в других сферах – в бизнесе, экономике, международных отношениях.

Ю.В. Харченко

БЛИЗЬКОДІЯ ТА ДАЛЕКОДІЯ ЯК СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВЗАЄМОДІЇ В ПЛОЩИНІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

В статті на основі соціально-філософського аналізу здійснюється концептуалізація феноменів близькодії та далекодії як системоутворюючих механізмів, що забезпечують взаємодію у площині міжнародних відносин. Феномен взаємодії представлений як такий, що впливає на функціональні характеристики соціальних зв'язків та істотно відображає особливості конструювання суспільних відносин, формує можливості для встановлення більш-менш міцних зв'язків.

Ключові слова: взаємодія, близькодія, далекодія, вплив, зв'язок, відношення, час, простір, швидкість, відстань, спонтанність, причинність.

Y.V. Kharchenko

CLOSE ACTION AND LONG ACTION AS ESSENTIAL CHARACTERISTICS OF INTERACTION IN THE PLANE OF INTERNATIONAL RELATIONS

In the article on the basis of socio-philosophical analysis the conceptualization of the phenomena of close actions and long actions as mechanisms for strategic interaction in the plane of international politics is carried out. The phenomenon of interaction is presented as influencing the functional characteristics of social ties and substantially reflecting the peculiarities of constructing public relations, generating opportunities for the establishment of more or less strong ties.

Keywords: interaction, close action, long action, impact, influence, communication, relevant, time, space, speed, distance, spontaneity, causality.

УДК 1.147

С.М. Ягодзінський

ІДЕНТИЧНІСТЬ У ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Національний авіаційний університет

Анотація. Розглядаються сучасні способи формування соціокультурної ідентичності як фактору соціальних суперечностей інформаційного суспільства. Аналізуються механізми узгодження пріоритетів і потреб соціальних груп глобалізованого соціуму. Обґрунтовується думка про неможливість усунення цивілізаційних суперечностей без імплементації інноваційних підходів до вирішення проблем національної, релігійної, культурної ідентичності.

Ключові слова: глобалізація, мережеве суспільство, соціокультурна ідентичність, цивілізаційні суперечності.

Вступ

Впровадження у більшість соціальних практик сучасного суспільства інноваційних комунікаційних технологій змусило дослідників говорити про посилення ефектів соціальної самоорганізації. Зростан-

ня кількості прихильників набули також концепції лібералізму, сталого розвитку, дерегуляції економіки, соціального плюралізму, які утверджували примат синергетичного над регулятивним. Через це в суспільному дискурсі сформувалося стійке уявлення

Список литературы

1. Анохин П.К. Физиология и кибернетика // Философские вопросы кибернетики / П.К. Анохин. – М. : Издательство социально-экономической литературы, 1961. – С. 262-306.
2. Вступительная статья // Философские вопросы кибернетики. – М.: Издательство социально-экономической литературы, 1961. – 400 с.
3. Крик Э. Введение в инженерное дело / Э. Крик ; [пер. с англ]. – М. : «Энергия», 1970. – 176 с.
4. Куффиныяль Луи. Кибернетика – искусство управления / Луи Куффиныяль // Кибернетика ожидаемая и кибернетика неожиданная: Сборник. – М. : Издательство «Наука», 1968. – 312 с.
5. Моррис У.Т. Наука об управлении. Байесовский подход / У.Т. Моррис ; [пер. с англ. О.В. Редькиной; под ред. И.Ф. Шахнова]. – М. : Издательство «Мир», 1971. – 304 с.
6. Сучасний словник із суспільних наук / За ред. О.Г. Данильяна, М.І. Панова. – Х. : Прапор, 2006. – 432 с.
7. Философский словарь / Под ред. М.М. Розенталя, И.Ф. Юдина. – М. : Политиздат, 1963. – 544 с.
8. Шалютин С.М. О кибернетике и сфере ее применения / С.М. Шалютин // Философские вопросы кибернетики. – М. : Издательство социально-экономической литературы, 1961. – С. 6-86.
9. Штейнбух К. Автомат и человек. Кибернетические факты и гипотезы / К. Штейнбух ; [пер. с нем. С.А. Бигдаша, Ю.А. Диденко, Р.О. Исаенко; под ред. В.И. Мудрова]. – М. : Издательство «Советское радио», 1967. – 493 с.

про самоорганізацію як своєрідний еліксир демократизації, що гарантує свободи, права і рівність. А мережева соціальна архітектоніка почала використовуватися «не лише для того, щоб досягти згоди та порозуміння, а й для того, щоб позначити незгоду» [10, с. 264]. Проте попри прогнози, мрії та розрахунки філософів, соціологів, політологів, футурологів-технократів глобалізований соціум не став безконфліктним.

З моменту запуску механізмів самоорганізації рух соціальної матерії стає все менш прогнозованим, оскільки його параметри заміщуються ірраціональними складовими індивідуальної й суспільної свідомості. Справедливість такої позиції підтверджується численними історичними прикладами: жодна з подій, яка перейшла в стадію самоорганізації, не завершилась так, як передбачалося на початку. Як ми обґрунтовували раніше, сучасному суспільству, як і аграрному та індустріальному, властиві традиційні причини й приводи для суперечностей [19]. Тому джерелом більшості з них, на наше переконання, є проблема визначення національної, культурної й цивілізаційної ідентичності. Це змушує дослідників перманентно переглядати та коригувати існуючі концепції й теорії суспільного розвитку.

Аналіз досліджень і публікацій

Вперше до наукового обігу термін «глобалізація» було введено у 1983 році професором Гарвардської школи бізнесу Т. Левіттом. У статті «Глобалізація ринків» учений наполягав на тому, що фінансово-економічні трансформації соціального простору вимагають зближення локальних територій. У 80-ті роки ХХ століття американські дослідники Р. Робертсон, Г. Тернборн у співпраці з австралійським соціологом М. Уотерсом показали, що зародки глобалізації слід шукати ще в III – IV століттях нашої ери. Відтоді дослідження цього феномену заповнили душі й серця мислителів усього світу, внаслідок чого нині майже неможливо виокремити більш-менш стійке поняття глобалізації та того корпусу проблем, які вона породжує. У свою чергу, німецький теоретик У. Бек запропонував відкинути усі нашарування щодо глобалізації та визначити її як ідеологію панування світового ринку [3, с. 21-23]. З наведених тлумачень можна зробити висновок: глобалізація має переважно соціально-економічний, соціально-політичний і соціокультурний вектори, а тому прямо зв'язана з феноменом ідентичності. Адже остання у концентрованому вигляді містить зазначені характеристики, але вже у формі культурних кодів.

Разом із цим, аналіз масиву літератури з глобалістики наштовхує на висновок про надмірну теоретичність, ідеалістичність, громіздкість розроблених концепцій і теорій. Складається враження, що їхні автори свідомо уникають розгляду питання про зворотний зв'язок об'єктивних соціальних процесів з їхнім суб'єктивним відображенням на індивідуальному рівні. При цьому погодимось з твердженням О. Сідоркіної про те, що «у структурі духовного компонента способу життя виділяється раціональна та метафізична складові, які ґрунтуються на раціональному та позараціональному знанні... Їхнє формування пов'язане з певним типом суспільної органі-

зації і практики, які мали відповідні духовно-психологічні параметри» [15, с. 130]. Наслідки такого абстрагування від життя конкретних людей і зосередження уваги на трансформаціях форм суспільного буття, з паралельним ігноруванням змін у структурі індивідуальної свідомості та способів репрезентації індивідами колективного несвідомого, нині є особливо відчутними й набувають планетарного масштабу.

Акції протестів і непокори, марші незгодних, збройні сутички, геополітичні катастрофи та всесвітня напруга розходяться з ідеєю єдності світу та мережевої системи взаємовідношень і залежностей. Разом із тим, і класичні підходи до ідентифікації детермінант соціального простору та соціального часу втрачають свою евристичну цінність. Лише зі значними допущеннями і тільки в короткотривалій перспективі їх вдається застосувати до оцінки цивілізаційних стратегій та адекватного розуміння теперішнього.

Необхідність зміни ракурсу соціально-філософської рецепції стану та перспектив суспільного розвитку побіжно підкреслює й З. Бауман, який зазначає: «Влада в наші дні є глобальною та екстериторіальною; політика – територіальною й локальною. Влада без перешкод переміщується зі швидкістю електронних сигналів, не рахуючись з жодними просторовими перепонами» [2, с. 254]. На ґрунті сформованої під впливом таких тенденцій недовіри до соціальних інститутів і зростанні ентропії їхньої інституційної структурованості очевидно стає суперечність інтересів індивідуального й суспільного, приватного та соціального.

Зауважимо, що відсутність довіри до глобальних інституцій на початку ХХІ століття має об'єктивний характер, адже «глобалізація... забезпечила розповсюдження відношень економічної влади на все більшу частину світу, в той час як виробничі відносини забезпечують контроль над нашою повсякденністю» [11, с. 196]. Така комбінація гарантує, що економічна влада найміцніше вкорінена в усі соціальні практики та підпорядковує їх своїм потребам і пріоритетам. Внаслідок цього «природа довіри та механізм її функціонування змінюються в сучасному соціумі через економіко-політичні новації та соціокультурні трансформації, сприяючи синтезу соціального та особистісного в довірі, що обумовлює взаємозалежність соціальних структур і діяльних соціальних суб'єктів» [8, с. 66]. Погоджуючись загалом із таким висновком, відзначимо, що синтез індивідуального й соціального на даному історичному етапі є швидше формальним і відображає не якісний, а кількісний бік їхньої взаємодії.

Основна частина

У процесі глобалізації соціальних мереж відношення між індивідуальним і соціальним перетворюється на конфлікт, суперечність, сутність якого можна виразити терміном «дифузія». Якщо в традиційному та індустріальному суспільствах людина, зазвичай, розмежовувала приватне й колективне, то архітектоніка мережевої соціальної структури змушує індивідуальне та суспільне проникати одне в одного. Як справедливо зауважує Л. Дротянко,

«буття в культурі – це і є комунікація через діалог: особистостей, народів, культур тощо. Не винятком є й культура інформаційної доби» [5, с. 22]. Тому базовими мають залишатися установки на діалог, повагу, взаєморозуміння, консенсус.

Слушною в цьому контексті є також ідея вітчизняного ученого В. Лутайя, який прийшов до висновку про необхідність забезпечення конвергенції соціальних теорій з метою послаблення суперечностей між індивідуальним і соціальним [9, с. 500-501]. Визнаючи формулювання цього завдання загалом вірним, зауважимо, що на початку XXI століття така постановка проблеми потребує уточнення, адже, як зазначає Л. Ороховська, «у процесі філософського осмислення питання про налагодження діалогу культур в контексті вісі Схід – Захід важливо враховувати дискусійний характер даної проблеми» [13, с. 30]. Подібна дискусійність, на нашу думку, криється у втраті інституційними соціальними структурами доміантної ролі у вираженні суспільних інтересів.

Причиною цього вважаємо комбінацію двох факторів: по-перше, в тотальній недовірі соціальних агентів до мотивів і стимулів організаційної інфраструктури соціальної організації та, по-друге, у можливості безпосередньо брати участь у політичному житті. Останнє реалізується завдяки синергійному ефекту, який є результатом доступу індивідів до глобального інформаційного простору. Побіжно ця теза підтверджується суспільною практикою. У випадках масового вияву індивідуальної волі (мітинги, заворушення, акції непокори і т.п.) влада прагне обмежити доступ учасників протестних рухів до соціальних мереж. Більшість держав світу мають у системі права систему покарань за публікації тих чи інших матеріалів у віртуальних соціальних мережах чи на масмедійних ресурсах. Навіть у відносно стійких регіонах світу та країнах так званого «золотого мільярду» контроль за користувачами інформаційних мереж є повсюдним. При цьому доступ до статистичних даних користувачів є обмеженим і доступним лише органам державної влади або транснаціональним корпораціям.

Із зазначеного слідує визнання факту неповноти наших знань про нові інструментарії трансформації соціальної реальності та форми прояву індивідуальної свободи. Тому, слідує настанові кантівського категоричного імперативу, мусимо розширювати й культивувати принцип відповідальності. Стосовно цього Н. Ченбай слушно наполягає на справедливості вимоги щодо введення обов'язкового контролю сучасними технологіями з боку громадянського суспільства. І тут «мова йде не тільки про особисту відповідальність творців нових технологій, а й усіх користувачів цих технологій» [17, с. 84]. Отже, в епоху глобальних соціальних мереж загострення чи послаблення суперечностей на ґрунті національної, релігійної, расової, гендерної, корпоративної, територіальної та інших видів ідентичності залежить від кожного, оскільки нині індивіди є не лише частиною цілого, а несуть особисту відповідальність за долю людства загалом.

Поза тим, у соціокультурних реаліях XXI століття класичне ставлення до держави зберегти майже неможливо, а «влада має бути збалансованою між

групами, які володіють економічним, ідеологічним і політичним впливом» [12, с. 197–198]. Свого часу М. Фуко застерігав: «Право не є ні істиною, ні виправданням влади. Це її зброя, відразу тотальна й часткова. Форма закону і виражені ним заборони мають поміщатися серед множини інших, не правових, механізмів» [16, с. 311-312]. Аналізуючи дослідження щодо дискурсу влади, Т. Пода приходиться до схожого висновку: «Владний дискурс стає дедалі монологічнішим. Без комунікації – тексту та промови – влада в сучасному суспільстві навряд чи може бути легітимною» [14, с. 67]. З цього слідує, що в просторі інформаційних мереж прагнення до балансу влади є найбільш оптимальним шляхом розвитку людського капіталу та соціальних потенцій суспільства на початку XXI століття.

Тому, на наш погляд, для сучасного етапу цивілізаційного поступу ключовим стає поняття центру рівноваги індивідуального й соціального, яке можна діалектично «зняти» у понятті «глобальна інформаційна рівновага». Така формула соціального балансу слідує з припущення про дискретний характер формування трансляції соціально важливої інформації, а також із того факту [18], що критичною межею актуальності події є подолання нею порогу «популярності» в 3-5% активних суб'єктів. Вважаємо виправданим означити це як постнекласичний соціальний ефект. Його сутність криється в переорієнтації векторів соціальної довіри із суб'єктів відкритих і публічних на прихованих або неочевидних. Про це свідчить популярність віртуальних сервісів, які гарантують інформаційну безпеку особистості (так звані анонімайзери). Досвід використання таких систем показує, що за їхнього посередництва соціально важливі чесноти перетворюються (на рівні масової психології) на симулякри.

«Довіра», «справедливість», «право», «свобода», «відкритість» та інші категорії в онтологічному вимірі набувають віртуальної форми, відриваючись від способів їхньої трансляції в реальному соціальному середовищі. Припускаємо, що приватні та анонімні мережі, WikiLeaks, Anonymouse, результати атак хакерів та інші засоби розповсюдження секретної, нібито прихованої соціально важливої інформації, покликані насправді забезпечувати зворотній ефект між центром маніпулювання суспільною думкою та агентами соціальних мереж – об'єктами такого впливу. Адже змодельований «витік інформації» з різними грифами таємності володіє «тунельним ефектом». Оминаючи бар'єри й фільтри індивідуальної та колективної свідомості, він коригує процес прийняття рішень та домінує при формуванні переконань, стимулів і мотивів поведінки. Прикметно, що всі ці дії відбуваються свідомо й підкріплюються видимістю псевдо-раціонального вільного вибору. Через це ступінь самоорганізації інформаційних мереж знижується до рівня, на якому можливим є застосування маніпулятивних соціально-інженерних технологій.

Описана вище схема рефлекторного способу соціального управління і контролю має фундаментальні недоліки, зв'язані з можливістю зворотного соціального перепрограмування. Воно здійснюється як інтервенція у формі контр- чи дезінформації,

внаслідок чого суб'єкти впливу ризикують порушити матрицю довіри, яка надає соціальній мережі стабільності та соціокультурної ідентичності. Тому описана модель реалізації соціальної інженерії, на наше переконання, має доповнюватися менш агресивними й більш прихованими засобами впливу на соціальну ідентичність.

Рівновага колективної поведінки, яка й є кінцевою метою впливу на соціальні процеси, може бути досягнута також через контроль імовірнісного показника готовності до дії агентів мережі. При рефлексивному управлінні суб'єкт на основі симулякрів вимушений відтворювати прообраз соціальної реальності з деякими видозміненими її параметрами та забезпечувати зворотній зв'язок. Проте вивести систему колективної поведінки зі стану рівноваги можна й через вплив на рівень порогів агентів мережі. За таким способом соціального управління у соціальних науках закріпився термін «інформаційна атака». Основною метою цього типу атак є формування у масовій свідомості стану соціальної ажитації. Прикметно, що управління соціальними процесами у формі інформаційної атаки не потребує зворотного зв'язку між інформаційними мережами, оскільки здійснюється опосередковано й розгортається у площині відповідальності агентів і засобів забезпечення стабільності комунікативних зв'язків між ними [7, с. 59]. Соціальна рівновага за таких обставин досягається завдяки вибірковості об'єктів впливу, переорієнтації матриці довіри та коригування стимулів дій мережевої спільноти.

Аналізуючи масив соціально-філософських праць із проблем управління соціальними практиками та властивими їм інформаційними мережами, ми не знайшли усталеної відповіді на запитання: як формується матриця довіри в соціальних мережах та як на її основі відбувається їхня контамінація? Але, як слушно зазначає В. Вашкевич, в інформаційному суспільстві довіра є неузгодженою із можливостями маніпулювання суспільною та індивідуальною свідомістю. При цьому, «маніпулятивний вплив, особливо у політичній сфері, здійснюється приховано і, за умови успішного впливу, аудиторія... вважає рішення власним, прийнятим без будь-якого примусу та втручання інших сил» [4, с. 181]. Цей висновок доповнює Л. Каднікова, яка застерігає: «Надмірна кількість виробленої в світі інформації створює об'єктивні труднощі в її споживанні. Надлишкова інтенсивність інформаційних потоків призводить до розбірливості користувача, коли найчастіше споживається не те, що дійсно потрібно, а те, що, кимось пропонується» [6, с. 138]. Очевидно, що за таких умов місце ідентичності в структурі активності соціальних груп та окремих осіб, а також способи формування вузлових точок дифузії соціальної реальності та її віртуального мережевого образу, поки що залишаються остаточно не з'ясованими.

Розмежовуючи дію індивідів та їхні мотиви, Е. Морен показав, що в глобальних масштабах причини дій нівелюються, а самі дії провокують появу невластивих і непередбачуваних наслідків [1, с. 47]. Ми схильні інтерпретувати цей механізм як зворотній зв'язок між глобальними процесами й індивідуальними прагненнями, цінностями та пріоритетами.

Саме зворотній зв'язок і замикає об'єктивоване та індивідуалізоване духовне у бутті глобалізованого. Тому більш реалістичною, на наш погляд, є позиція щодо протистояння, конфронтації, неузгодженості приватного й суспільного з інтенцією до їхнього зближення.

Висновки

В умовах глобалізованого соціуму індивідуальне отримало спосіб ізоморфно відображати себе на рівні соціального. Визнанням існування цих процесів є зміна політичної риторики та виборчого права деяких європейських країн. Все більшої популярності набувають політичні партії, які декларують норми безпосереднього народовладдя. За посередництва цифрових сервісів моніторинг діяльності політичного істеблішменту може здійснюватися в режимі online. Залежно від реакції виборців обраний ними представник варіативно набуває або позбавляється права віддати голос за те чи інше рішення органів влади. У такий спосіб кожен член соціуму отримує механізм реалізації прямого впливу на формування рельєфу соціального простору. Події у світі не лише демонструють бажання людей користуватися таким інструментарієм, а й доводять його ефективність.

Але, попри доступність інформації та відкритість кордонів, замовлення на налаштування індивідуальної свідомості на виконання наперед визначених дій не зникають. Навіть більше, в інформаційному суспільстві засоби контролю, маніпуляції та впливу стали прихованими й перманентними. І це є цілком прогнозованим результатом фрагментованого, вибіркового сприйняття інформаційних потоків на рівні індивідуальної свідомості. Руйнування фундаментальної освіти, гіпертрофоване захоплення дискретними засобами подачі інформації, з одного боку, диверсифікувало інформаційні канали, надало людині видимість свободи думки, а з іншого – стало шпариною для розробки й впровадження нетрадиційних, нелінійних, частково самоорганізованих методів впливу на індивідуальне через уявну реалізацію свободи на соціальному рівні.

Зміщена у такий спосіб соціальна структура набуває ознак віртуальності, а утворені матриці впливу створюють віртуальний (тимчасовий) прообраз реальності. Їхня переорієнтація, пошук ліній трансляції в них авторитету, влади, аналіз рівня порогів стабільності та методів узгодження репутації їхніх вузлових точок і складає задачу соціального прогнозування. На рівні індивідуальної свідомості така трансформація суспільства інтерпретується як об'єктивний тренд історії. Насправді ж акумульовані інформаційні контакти з одиничними суб'єктами соціальних мереж стають лише основою, матеріалом, який використовується для зміни зовнішнього рельєфу соціальної реальності. Тому аналіз методів та інструментів узгодження індивідуального й соціального, пошук шляхів їхнього взаємопроникнення залишається актуальною проблемою як технічних, так і гуманітарних наук. Без її вирішення суспільство залишатиметься заручником боротьби за національну, релігійну, культуру та інші форми ідентичності як за самоцінність без чіткої артикуляції кінцевої соціокультурної мети.

Список літератури

1. Morin E. Les sept savoirs necessaires a l'education du futur / E. Morin. – Paris: UNESCO, 2000. – 256 p.
2. Бауман З. Индивидуализированное общество / З. Бауман; Пер. с англ. под ред. В.Л. Иноземцева. – М.: Логос, 2002. – 390 с.
3. Бек У. Что такое глобализация? / У. Бек; Пер. с нем. А. Григорьева и В. Ведельника. – М.: Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
4. Вашкевич В.М. Політичне маніпулювання історичною свідомістю молоді в період трансформаційних перетворень / В.М. Вашкевич // Гілея: науковий вісник. – 2005. – № 1. – С. 174–187.
5. Дротянко Л.Г. Філософія діалогу в культурі інформаційної ери / Л.Г. Дротянко // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2015. – № 1. – С. 19-22.
6. Кадникова Л.В. Информационная культура как фактор развития личности / Л.В. Кадникова // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2015. – № 1. – С. 135-140.
7. Казимир В.В., Серая А.А. Метод построения моделей информационных атак / В.В. Казимир, А.А. Серая // Математичні машини і системи. – 2010. – № 4. – С. 52–61.
8. Кожем'якіна О.М. Довіра в динаміці соціальних змін / О.М. Кожем'якіна // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2010. – № 18–19. – С. 62–67.
9. Лутай В.С. Социальная синергетика, ее роль в преодолении глобальных противоречий современности / В.С. Лутай // Синергетическая парадигма. Социальная синергетика / Отв. ред. О.Н. Астафьева, В.Г. Буданов, В.В. Василькова. – М.: Прогресс-Традиция, 2009. – С. 494–502.
10. Любимый Я.В. Проблема реструктуризації соціальних цінностей / Я.В. Любимый // Ціннісні орієнтації сучасного інформаційного суспільства; Під ред. В.С. Пазенюка, В.В. Ляха. – К.: Інститут філософії НАН України, 2013. – С. 179–291.

С.Н. Ягодзинский

ИДЕНТИЧНОСТЬ В ГЛОБАЛЬНОМ МИРЕ: МИФ ИЛИ РЕАЛЬНОСТЬ?

Рассматриваются современные способы формирования социокультурной идентичности как фактора социальных противоречий информационного общества. Анализируются механизмы согласования приоритетов и потребностей социальных групп глобального социума. Обосновывается мнение о невозможности устранения цивилизационных противоречий без имплементации инновационных подходов к решению проблемы национальной, религиозной, культурной и других типов идентичности.

Ключевые слова: глобализация, сетевое общество, социокультурная идентичность, цивилизационные противоречия.

S. Yahodzinskyi

IDENTITY IN THE GLOBAL WORLD: MYTH OR REALITY?

Modern ways of formation of sociocultural identity as a factor of social contradictions of the information society are considered. The mechanisms of coordination of priorities of social groups of the global society are analyzed. The author substantiates the opinion that it is impossible to eliminate civilizational contradictions without implementing innovative approaches to solving the problem of national, religious, cultural and other types of identity.

Key words: globalization, network society, sociocultural identity, civilizational contradictions.

УДК 316 : 2(045)

М.А. Абисова

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ СПАДКОЄМНОСТІ У СУСПІЛЬНОМУ РОЗВИТКУ В ЕРУ ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Національний авіаційний університет

Анотація. У статті розглянута специфіка соціальної пам'яті як сукупності соціокультурних засобів та інститутів, що відбирають та обертають актуальну соціальну інформацію на ретроспективну, з метою збереження нагромадженого суспільного досвіду та передання його від покоління до покоління в умовах високотехнологічного суспільства.

Ключові слова: суспільний розвиток, соціальна пам'ять, соціальна спадкоємність, постіндустріальне суспільство, Hi-Tech, Hi-Hume технології.

Актуальність

Людство, піднімаючись зі щабля на щабель сходами історичного прогресу, не створює заново свою матеріальну і духовну культуру, а спирається на раніше досягнуті ним результати. Це означає, що

11. Манн М. Власть в XXI столетии: беседы с Джоном А. Холлом / М. Манн; Пер. с англ. К. Бандуровского; Под ред. А. Смирнова; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». – М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. – 208 с.

12. Манн М. Власть в XXI столетии: беседы с Джоном А. Холлом / М. Манн; Пер. с англ. К. Бандуровского; Под ред. А. Смирнова; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». – М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. – 208 с.

13. Ороховська Л.А. Особливості етнічної самобутності та ментальності цивілізацій у контексті систем медіакультури Сходу та Заходу / Л.А. Ороховська // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2016. – № 1. – С. 29-33.

14. Пода Т.А. Дискурс влади та владні відносини у пост-сучасності: соціально-філософський аспект / Т.А. Пода // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2015. – № 1. – С. 64-67.

15. Сідоркіна О.М. Духовний простір та спосіб життя суспільства / О.М. Сідоркіна // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2016. – № 1. – С. 127-130.

16. Фуко М. Интеллектуалы и власть: Избранные политические статьи, выступления и интервью / М. Фуко; Пер. с франц. С.И. Офертаса. – М.: Практика, 2002. – 384 с.

17. Ченбай Н.А. Соціальні технології в умовах інформатизації (соціокультурний аналіз) / Н.А. Ченбай // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2015. – № 1. – С. 82-84.

18. Чураков А.Н. Анализ социальных сетей / А.Н. Чураков // Социологические исследования. – 2001. – № 1. – С. 109–121.

19. Ягодзінський С.М. Конвергенція інформаційних мереж як стратегічна соціокультурна інновація / С.М. Ягодзінський // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія. – 2016. – № 1. – С. 34-38.

соціальна спадкоємність, сутність якої полягає у збереженні тих чи інших елементів соціального цілого або окремих сторін його організації за зміни цілого як системи, – необхідна умова всього суспільного прогресу.